

Obsah

1.	Úvod.....	10
2.	Stanovení vědeckého problému a výzkumných otázek.....	14
3.	Občanská společnost jako ideologický problém	16
3.1.	Problematika současné institucionalizované občanské společnosti	16
3.2.	Historický nástin vývoje občanského myšlení	17
3.3.	Vznik a vývoj občanského myšlení v českých zemích	25
3.4.	Vymezení pojmu občanská společnost v současnosti	36
3.5.	Občan, občanství, občanský étos a občanské ctnosti.....	41
3.6.	Občanská společnost a demokratická tradice	45
3.7.	Principy a zásady občanské společnosti	49
3.7.1.	Subsidiarita.....	49
3.7.2.	Hodnotový universalismus.....	50
3.7.3.	Katallaxe	51
3.7.4.	Aktivní distribuce občanských postojů	52
3.7.5.	Aktivní účast na politických procesech.....	53
3.7.6.	Občanská odpovědnost.....	54
3.7.7.	Občanská participace	55
3.7.8.	Občanská důvěra	56
3.7.9.	Decentralizace moci	58
3.8.	Definice občanské společnosti	59
3.9.	Funkce občanské společnosti	62
3.10.	Občanská společnost a občanství v kontextu sociologických teorií a ideologií.....	63
3.11.	Multikulturní aspekty občanské společnosti	69
4.	Sokol a sokolství.....	86
4.1.	Filozofické aspekty sokolství	86
4.2.	Historické podmínky vzniku sokolské organizace a její vývoj	94
4.3.	Občanskotvorné aspekty sokolství	100
4.4.	Sokol – ideologie sociálně občanského hnutí.....	129
4.5.	Sokol a sokolství v současnosti	137
4.6.	Sokolství jako výchova k občanství	148

4.7.	Sokol a Evropa	151
4.8.	Zkoumání souvislostí a vztahů sokolství a občanské společnosti	152
5.	Problematika občanské společnosti pohledem členů sokolských jednot (výzkumná část)	154
5.1.	Vědecký záměr výzkumu	154
5.2.	Strukturace výzkumných otázek.....	154
5.3.	Zdůvodnění výzkumných otázek.....	155
5.4.	Výběr a stanovení ohniskových skupin.....	156
5.4.1.	Stručná charakteristika vybraných ohniskových skupin (sokolských jednot).....	158
5.4.1.1.	Sokol Olomouc	158
5.4.1.2.	Sokol Krakov	159
5.4.1.3.	Sokol Londýn.....	163
5.5.	Metody zkoumání a zpracovávání získaných výsledků	165
5.5.1.	Aplikace kvalitativního výzkumného přístupu	165
5.5.2.	Úkoly a postupy výzkumu	168
5.5.3.	Použití ohniskových skupin v kvalitativním výzkumu	168
5.5.4.	Výzkumný design.....	170
5.5.5.	Tvorba dat	171
5.5.6.	Validita a reliabilita v kvalitativním výzkumu.....	171
5.5.7.	Ověřování validity a reliability navrženého výzkumného designu	173
5.5.8.	Příprava a zpracování získaných dat	175
5.5.8.1.	Proces kódování a vytváření kategorií.....	179
5.5.8.2.	Proces vyhodnocování dat	181
5.5.8.3.	Syntéza kódů a interpretace	181
6.	Analýza nálezů	185
6.1.	Kategorie č. 1: <i>Současná společnost</i>	186
6.2.	Kategorie č. 2: <i>Sokol a Současnost</i>	204
6.3.	Kategorie č. 3: <i>Občanská společnost</i>	215
6.4.	Kategorie č. 4: <i>Sokol a občanská společnost</i>	229
7.	Diskuse.....	239

8. Závěr.....	254
9. Souhrn	265
10. Summary	266
11. Referenční seznam.....	267

společenského jevu, který se v naší společnosti objevuje, resp. vytváří – občanská společnost, a který je také právě v současné, integrující se Evropě aktuální.

Pobyváme-li se v oblasti tělesné kultury, je bezpodmínečně nutné brát v úvahu její úroveň, která je vždy odvozena z určitého sociokulturního, politického, ale i ekonomického kontextu dané společnosti. Zabýváme-li se tělesnou kulturou, musíme se nejprve zabývat společností, ve které tělesná kultura vzniká, působí a vyvíjí se. Pro potřeby tělesné kultury, nebo ještě úžeji pro potřeby kinantropologie, nelze násilím vypreparovat, odtrhnout člověka čistě pro vědecké účely vlastního oborového zaměření, ale je nutné jej uvádět do kontextu celospolečenského. Tímto bychom se jinak dopouštěli nejen určité významové redukce člověka, ale také vědy, oboru, které jej studují. Wolf (1992, 8) říká, že: „...pojetí člověka je poněkud složitější, nejde tu totiž o člověka samotného, ale o celý komplex jevů a znaků, které se podílejí na seberealizaci a rozvoji jedinců i skupin a které člověka charakterizují jako kulturní, sociální a morální bytost.“ Nelze se proto zabývat člověkem pouze prizmatem svého vědního oboru, bez ohledu na sociokulturních a společenských souvislostí.

Pojem občanská společnost se hlavně v současné době stává jednou z nejvíce diskutovaných témat nejen v oblasti politických teorií, ale je závažným tématem, které nás ovlivňuje úroveň chování a jednání celé společnosti. Podle Hodaně (2004, 58) je: „...vztah člověka a společností vyjádřen v celkovém společenském systému, který je vztahem mezi běžného společenského chování, do kterého se promítají strategie a postupy, jak si lidé osvojují, i pravidla ovlivňující jejich rozhodovací procesy.“

Cílem a samotným smyslem práce je snaha nejen poukázat na současné společenské problémy, ale na základě analýzy poskytnout konkrétní východiska a řešení prostřednictvím sokolské filozofie – sokolství. Usilujeme zde o nalezení významové paralely mezi teoriemi moderně koncipované občanské společnosti a sokolským sokolstvem.

Organizace Sokol je známa především jako tělovýchovná organizace, v níž se uskutečňuje hlavně gymnastika, popř. jiné sporty. Již méně však lidé vnímají její